

24sata 31.01.2015.

Raskrinkali obmanu: Banke se nikad nisu zadužile u francima

Banke su od 2007. do 2014., dok su hrvatsko gospodarstvo i građani masovno propadali, ostvarile 23,92 mlrd. kuna neto dobiti, upozorava dvojac s Ekonomije

Piše: [Anela Kuburaš](#)

Davor Višnjić/PIXSELL

Jesu li se hrvatske banke doista zadužile u francima? Guverner Vujčić tvrdi da jesu, ali profesori Ekonomskog fakulteta Ivan Lovrinović i Drago Jakovčević - koji su još 2012. godine u posebnoj studiji upozorili da su takve tvrdnje netočne - sad su iznijeli i dokaze da nisu. Banke su se, ukratko, samo za dio kredita plasiranih u francima zadužile u toj valuti, a sve drugo su špekulativne operacije teško razumljive običnim smrtnicima. Pojednostavljeno: banke uglavnom nisu uzimale franke, ali su vrijednost kredita iskazivale u toj valuti, knjigovodstveno imaju načina da to pokriju, a sve su rizike prevalili na klijente... Profesorski dvojac objasnio je na konferenciji za novinare u srijedu cijeli mehanizam bankarske obmane.

- Do četvrtog kvartala 2008. banke su odobrile ukupno 39,3 milijarde kuna kredita s valutnom klauzulom u CHF iz izvora koji čine 11,7 milijardi kn primljenih kredita i depozita u CHF. Otvorena pozicija za pokriće izloženosti u CHF je bila 27,6 milijardi kn (70,2%) . Zbog toga je banka ugovorila terminski posao u približnoj toj vrijednosti. Dakle, banke su najprije kreirale proizvod u CHF koji su prodali građanima, a tek poslije su regulirale ravnotežu pozicije. Nadalje, do kraja 2014. godine stanje odobrenih kredita uz valutnu klauzulu CHF bilo je 22,3 milijarde kn, a primljeni depoziti i krediti u CHF su iznosili 15,8 milijardi kn, pa je otvorena devizna pozicija za pokriće u CHF bila u vrijednosti od 6,5 milijardi kn koje su pokrivene na isti način. Prema tome, jasno je da švicarski franak nije 'ušao' u hrvatski bankovni sustav novčanim tokom, banke se nisu efektivno zadužile u CHF niti je uslijedila njegova prodaja ili konverzija u kune u onoj vrijednosti u kojem su zadužili građane.

Ukratko, one su dio obveza u CHF pokrile špekulativnim poslovima na terminskim tržištima, a rizik i gubitak na špekulaciji prebacili na građane dužnike. Dužnici su tako, bez svoje volje, postali sudionici rizičnih špekulativnih poslova na inozemnim tržištima kapitala, gubitnici i žrtve valutnih ratova. Špekulacije su dopuštene u vlastito ime i za vlastiti račun institucije, nikako ne na račun i štetu klijenta koji kao korisnik kredita o izvedenim instrumentima (derivatima) ne mora ništa znati niti razumjeti kako se njima trguje.

Ljubo Jurčić je jasan: To je čista matematika, a njih su dvojica tu pravi stručnjaci.